

RACEPORTRÆT: ENGELSK SETTER

EFFEKTIV JÆGER, PERFEKT STAND, EN FRYD FOR ØJET

Drømmer man om at se den perfekte stand, skal man kigge på en engelsk setter. Denne race mestrer nemlig standen til perfektion. Derudover er den en rolig og gemytlig familiehund

TEKST: HARRIS JENSEN

Den engelske setter har – ikke overraskende – England som oprindelsesland. Tilbage i 1500-tallet anvendtes hunde på de engelske heder til fangst af agerhøns. Hundene skulle naturligvis finde fuglene, men de måtte for alt i verden ikke bringe dem til flugt. Af den enkle årsag, at man dengang ikke havde skydevåben, der var egnede til at fælde fugle i flugt.

Det var derfor af helt afgørende betydning for en succesfuld jagt, at man havde hunde, som evnede at nagle og fastholde agerhønsene, til jægerne kom frem og kunne kaste store net over fuglene.

Det vil være alle jægere bekendt, at hønsefugle fremfor flugt ofte vælger at "trykke/skjule" sig i vegetationen, når de oplever at en fare nærmer sig. En adfærd, der er et resultat af årtusinders evolution og

formentlig udviklet, fordi det, især i forhold til rovfugle, var sikrere at blive liggende i total ro, end det var at forsøge en kapflyvning på liv og død med lynhurtige falke og høge.

Det er denne overlevelsesadfærd, som er fundamentet for både fortidig og nutidig jagt med stående jagthund.

Den fascinerende stand

Mange jægere og hundeejere har erfaret, at der blandt næsten alle jagthunderacer findes individer, der, når de mærker fært af vildt, kortvarigt stopper op og peger med snuden mod eksempelvis en trykende fasan, som i vegetationen stort set er usynlig for hundeføreren. Hos den engelske setter er denne evne udviklet til perfektion, >>>

Den engelske setter er en fortræffelig jagthund med både fart og elegance.

Foto: Wiegaarden/Erik Pedersen

- Se eksteriørstandard m.m. på www.engelsksetterklub.dk
- Læs Finn Møller Jørgensens detaljerede bog: Den Engelske Setter.
- Bogen "Regelret jagt med stående engelsk fuglehund" er også værd at læse.
- Eller kontakt et af klubbens bestyrelsesmedlemmer.

FAKTA ENGELSK SETTER

MENTALITET

Udendørs meget aktiv med intens jagtlyst og umådelig stor energi. Indendørs stilfærdig og venlig. Kærlig og tålmodig over for familiens børn. Omgængelig i forhold til fremmede og andre hunde. Den vil næppe trives som udelukkende selskabshund, men falder fint til i en aktiv familie med interesse for at færdes i naturen.

BEHOV

Kræver virkelig meget motion med mulighed for at bevæge sig frit og bruge sin næse. Trives kun med meningsfyldt beskæftigelse i form af vekslende søgeopgaver og med nær social kontakt.

AKTIVITETSLEVELAU OG HANDLERADIUS

Den aktive hund er altid parat til at følge sit jagtinstinkt. Med tidlig og vedholdende op-

dragelse lærer hunden at færdes frit. Den bevæger sig gerne ud på meget stor afstand, men den er også lydhør og holder i reglen forholdsvis god kontakt.

PELS OG PLEJE

Pelsen er rigelig, temmelig lang, silkeagtig og let bølget, men ikke krøllet. Den kræver jævnligt en grundig gennembørstning. De fyldige behæng på bryst, ben og hale bør friseres dagligt for ikke at filtrere. En velplejet pels fælder kun ubetydeligt.

TIPS OG TRICKS TIL INDLÆRING OG HÅNDTERING

Den store vildtinteresse er en udfordring, men opdragelsen volder ellers sjældent vanskeligheder. Vær venlig og konsekvent og beløn rigeligt og varieret. Racen er samarbejdsvillig og glad for at lære. Den er meget glad for vand og for at apportere.

HØJDE

Hanner: 65-68 cm. Tæver: 61-65 cm.

VÆGT

20-30 kg.

FARVER

Sort/hvid (blue belton), orange/hvid (orange belton), gul/hvid (lemon belton), brun/hvid (liver belton eller trefarvet).

OPRINDELSE

Racen nedstammer fra "setting spaniels", som deltog i fuglejagt med fangstnet; en metode, som har været kendt fra før vor tidsregnings begyndelse. Opsplitningen i de kortbenede spaniels og de langbenede settere skete, da man begyndte at bruge skydevåben, når man var på jagt. Setterne blev oplært til at tage stand for fuglen og apportere efter skuddet. Edward Laverack skabte i 1800-tallet nutidens engelske setter, og den fik en overgang navn efter ham. Den karakteristiske spættede farvetegning betegnes "belton".

HJEMLAND

Storbritannien.

INTERNATIONALT RACENAVN

English Setter.

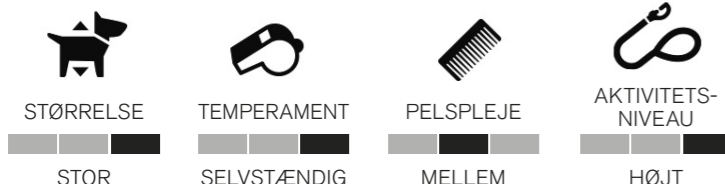

Foto: Wiegaard/Jørgen Bak Rasmussen

Den engelske setter er robust, og tæt vegetation er ingen hindring for den. Det samme gælder i forhold til vandarbejde.

Mange forelsker sig i racens charmerende og udtryksfulde ansigt.

Foto: Helle Hast-Madsen

En engelsk setter har brug for at bruge sin krop. Selvom den er en både god og hengivende familiehund, kræver den også en masse motion.

Foto: Shutterstock

og det er i sandhed en fascinerende oplevelse at opleve en stående jagthund, der til fuldkommenhed mestrer at tage stand for at fastholde hønsefugle.

Standen har mange facetter; hos tophunden er det i virkeligheden en mangesidet kunst. Hunden skal med næsens hjælp lokalisere fuglene på netop den afstand, der betinger, at de vælger at trykke fremfor at flygte. En øvelse, som hunden kun kan udføre, hvis den også evner at tilpasse søget til de herskende vind- og terrænforhold. Tager hunden stand på for lang afstand, vil den eller de usynlige fugl(e) forsøge at løbe fra stedet, og kommer hunden for tæt på, letter vildtet uden for skudhold. Selv om fuglene er naglet, vil de også til tider alligevel forsøge at undvige i ly af vegetationen, og så handler det for hunden om, at den med en nøje afpasset opfølgning magter at nagle fuglene på ny. Det handler i virkeligheden om, at hunden med lugtesansens hjælp evner at finde den usynlige grænse til vildtet, som får det hele til at gå op i en højere enhed.

Det siger sig selv, at hunden skal holde sin stand, indtil der kan afvikles en jagtbar situation; det betyder i praksis, at føreren, når han

giver hunden besked på at avancere og rejse vildtet, skal være så tæt på den lettende fugl, at han eller hun kan fælde den med et forsvarligt haglskud.

På flade stub- eller roemarken handler det sjældent om mere end et par minutter, før en stand kan afvikles, men i uoverskueligt terræn er det ikke ualmindeligt, at hunden skal holde standen en rum tid. Denne artikels forfatter har på sneppejagt i store plantager og ikke mindst på rypejagt i norske fjelde ofte oplevet, at engelske settere har måttet holde deres stand i halve timer.

Nutidens engelske setter

De i indledningen nævnte engelske settere fra 1500-tallet havde et tydeligt spanielpræg. Der hersker ingen tvivl om, at spaniels er en væsentlig del af avlsmaterialet bag racen. (Som det i øvrigt er tilfældet i forhold til adskillige andre jagthunderacer).

Måltrettet avl af kompetente opdrættere har gennem århundreder udviklet den engelske setter til en fremragende stående jagthund med sit eget helt unikke racepræg. Det er i dag en ædel og elegant hund, >>>

der er skabt til at arbejde i timevis i et stort, veltilrettelagt og energisk søg, og som til fuldkommenhed mestrer at finde og behandle terrænets fuglevildt. Jægere, som har oplevet jagt på åbne vidder med en veltrænet engelsk setter, og som har fået "kick'et", når hunden efter en stilfuld stand har bragt fugl for bøssen, vil stort set uden undtagelse for evigt have tabt deres hjerte til såvel racen som jagtformen.

Alsidig jagthund

I øvrigt er en engelsk setter meget mere end en stortgående fuglehund på åbent felt. Det gælder for den, som det gælder for de fleste andre jagthunderacer: Med passende skoling og træning bliver de gode til de jagtformer, som de jævnlige bliver brugt til.

VOXPOP

TRE EJERE OM RACEN

1. Hvad er det bedste ved racen?
2. Er der noget ved racen, der ikke er så godt?
3. Hvad er det mest typiske ved racen?

Søren Gottfredsen, Kennel Setterlandet

1. Det er en hunderace, der er meget omstillingsparat fra hjem til jagt/markprøve.
2. Det er en hund, der kræver daglig motion og store arealer. Egner sig bedst som brugshund.
3. Det er en meget hengiven hund, der knytter stærke bånd til dens ejer.

Martin Larsen

1. Det er en hurtig og fantastisk jagthund med rigtig meget jagt i sig og samtidig en dejlig familiehund.
2. Den kræver meget træning.
3. Stor jagtlyst og højt energiniveau.

Mette Kyhl

1. Den engelske setter er et mageløst jagtpassioneret naturtalent, en fryd for øjet og sjælen, og med den rette dressur og forståelse den bedste jagtkammerat, der findes. Setterens smukke, hurtige, graciøse søg af marken Standen der holdes, til føreren kommer frem til hund og fugl. Skuddet og apporten er en hændelse, der MÅ gentages år efter år efter år (har haft den engelske setter i 27 år) Den engelske setter er en hurtig og præcis apportør på land og vand. Dens alsidighed gør den brugbar på marker enge på fjeld og i skov. Som familiehund er den engelske setter blid, hengiven logrende, børnenes bedste ven og en sand "sofaslænger".
2. Ville ønske der var flere af slagsen i Danmark!
3. Den engelske setter er smuk, graciøs, blid, hurtig med et stort aktivitetsniveau og med en

fantastisk næse, der er designet til at finde fugle. Dens stand er unik! Den kan være en stor udfordring for en førstegangshundeejer. I Engelsk Setter Klub bestræbes der på at vejlede og hjælpe nye setterejere med forskellige aktiviteter, marktræning, apporteringstræning og udstillingsfif.

Et vigtigt værktøj til at udvikle og fastholde de jagtlige kvaliteter hos racen har gennem hele specialklubbens levetid været markprøverne.

Den engelske setter er robust, og tæt vegetation er ingen hindring for den. Det samme gælder i forhold til vandarbejde; den har stor vandpassion, og skal der drives ænder op fra mosen, forlader den ikke vand og rørsæk før den sidste and er lettet. Skal der efterfølgende apporteres fra vand eller land, klarer den engelske setter også disse opgaver. Dens robuste pels gør endvidere, at selv koldt decembervand ikke er nogen hindring for efterskudsopgaverne.

Familiehund

Det gælder for det store flertal af jagthunde i Danmark, at de også er familiehunde. Gør man det op i timer, bruger et betydeligt antal jagthunde nok mere tid på familieopgaven, end de bruger på jagt. Det skal derfor også nævnes, at den engelske setter er uhyre rolig og omgængelig i dagligdagen, men dens medfødte jagtlyst og behov for fysisk arbejde gør naturligvis, at det vil være synd og skam for både hund og hundeejer, hvis sidstnævnte ikke er i stand til at opfylde disse basale fysiske behov hos hunden.

Den engelske setter på markprøve

Et vigtigt værktøj til at udvikle og fastholde de jagtlige kvaliteter hos racen har gennem hele specialklubbens levetid været markprøverne. Det var Dansk Jagtforening, der allerede i midten af 1880-erne lancerede markprøver i Danmark. I de første år var markprøvesporten forbeholdt godsejere og velhavere; i dag er det heldigvis folk fra alle samfundets lag, der er grebet af markprøvernes spænding.

En engelsk setter er ikke bange for at blive lidt beskidt, hvis opgaven kræver det.

Foto: Shutterstock

Markprøver er spændende sport, hvor jagthundenes færdigheder måles og vurderes, såvel indenfor den enkelte race som på tværs af jagthunderacer. Det giver det ideelle og objektive grundlag for opdrættere til at udvælge de avlshunde, der besidder de bedste jagtlige evner. Og tag ikke fejl: Markprøvesporten bærer en stor del af æren for den moderne engelske setters høje jagtlige kvalitet.

